

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

ПЕДАГОГІКА ЛІДЕРСТВА

Шифр та назва спеціальності

І10 Соціальна робота та консультивання

Інститут

ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма

Соціальна робота

Кафедра

Педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна (301)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), Обов'язкова

Семестр

1

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Чебакова Юлія Григорівна

Yuliia.Chebakova@khpі.edu.ua

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами ім.акад. І.А.Зязюна НТУ «ХПІ

Стаж роботи понад 20 років. Автор понад 60 наукових та навчально-методичних праць. Курси: «Теорія і практика вищої освіти», «Педагогічні технології в освіті», «Психологія діяльності», « Психологія управлінської діяльності лідера»

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/portfolio-chebakovoyi-yuliyi-grigorivni/>

Загальна інформація

Анотація

Під час вивчення дисципліни студент має отримати знання наукових основ лідерства, опанувати сучасний підхід до вирішення педагогічних проблем лідерської спрямованості, а також отримати практичні навички щодо створення умов для творчої та ефективної діяльності для розкриття лідерських якостей.

Мета та цілі дисципліни

Метою вивчення дисципліни є надання студентам систематизованих знань щодо способів і методів підготовки лідерів у процесі навчання у ЗВО.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

Компетентності

Загальні компетенції:

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

Результати навчання

РН13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

РН18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 150 год. (5 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 86 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

–

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Методами навчання у викладанні навчальної дисципліни «Загальна теорія управління» є:

- словесні (бесіда, дискусія, лекція, робота з книгою);
- дослідницькі (аналіз наукових джерел, підготовка індивідуального завдання);
- практичні (практичні вправи);
- гейміфікація (ділові ситуаційні ігри, парламентські дебати);
- групові (творчі групи, робота в малих групах, робота в парах)

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Лідерство й основні напрями його вивчення

1. Сутність понять «лідерство» і «лідер». 2. Сучасні напрями вивчення лідерства.

Тема 2. Лідерство як організаційне керівництво

1. Зміст праці сучасного керівника і лідера: схожість та відмінність. 2. Критерії оцінки ефективності керівництва.

Тема 3. Стили керівництва

1. Види стилів та їх ефективність. 2. Команда, характеристика і рольова структура.

Тема 4. Моделі ефективного лідерства і керівництва

1. Основні елементи моделей висунування в позицію лідера. 2. Лідерські уміння та навички.

Тема 5. Лідерський потенціал студентів та його активізація у процесі навчання у ЗВО

1. Структурно-динамічні характеристики потенціалу лідера. 2. Поетапна активізація лідерського потенціалу особистості студента у процесі навчання у ЗВО. 3. Досвід роботи ЗВО з активізації лідерського потенціалу.

Тема 6. Концептуальні підходи до професійної підготовки лідерів під час навчання у ЗВО

1. Основні підходи до навчання й виховання в вищій освіті. 2. Інноваційні процеси в сучасній освітній системі.

Тема 7. Діагностика лідерського потенціалу студентів

1. Сукупність і сутнісні характеристики якостей, необхідних для становлення студента як лідера, їх діагностика. 2. Роль самосвідомості у формуванні особистісного компонента лідерського потенціалу.

Тема 8. Головні умови формування майбутніх лідерів

1. Я-концепція та її роль у формуванні лідера. 2. Професійно-особистісний саморозвиток.

Тема 9. Формування ціннісно-мотиваційного компоненту потенціалу лідера

1. Роль ціннісно-мотиваційного компонента потенціалу лідера в його діяльності. 2. Формування спрямованості майбутніх лідерів на успішну професійну діяльність.

Тема 10. Формування спрямованості лідерів на успішну професійну діяльність

1. Мотивація досягнення: її сутність і роль в активізації лідерського потенціалу. 2. Технології формування й розвитку мотивації досягнення. 3. Створення ситуацій успіху.

Тема 11. Формування організаційно-управлінського (поведінкового) компонента лідерського потенціалу

1. Управлінська адаптація й фактори, що на неї впливають. 2. Формування у процесі навчання новоутворень, необхідних для успішної адаптації майбутніх лідерів до професійної діяльності.

Тема 12. Формування емоційного компонента лідерського потенціалу

1. Емоційний інтелект як умова ефективності керівництва. 2. Психічний стан і роль стресостійкості у цьому процесі. 3. Управління психічним станом.

Тема 13. Формування комунікативного компонента лідерського потенціалу

1. Комунікативна компетентність лідера та її формування у процесі навчання в ЗВО. 2. Стратегія й тактика особистого впливу. 3. Технології формування комунікативного компонента.

Теми практичних занять

Тема 1. Лідерство й основні напрями його вивчення

Обговорення теми, Складання схеми "Лідер – це...".

Тема 2. Лідерство як організаційне керівництво

Обговорення теми, Ділова гра "Мій стиль керівництва".

Тема 3. Стили керівництва

Обговорення теми, Ділова гра щодо командоутворення.

Тема 4. Моделі ефективного лідерства і керівництва

Обговорення теми, Побудова порівняльної таблиці моделей.

Тема 5. Лідерський потенціал студентів та його активізація у процесі навчання у ЗВО

Обговорення теми, Тренінг "Активізація лідерського потенціалу".

Тема 6. Концептуальні підходи до професійної підготовки лідерів під час навчання у ЗВО

Обговорення теми.

Тема 7. Діагностика лідерського потенціалу студентів

Обговорення теми, Психологічні тести з лідерства.

Тема 8. Головні умови формування майбутніх лідерів

Обговорення теми, Есе до двох сторінок з теми.

Тема 9. Формування ціннісно-мотиваційного компоненту потенціалу лідера

Обговорення теми, Есе до двох сторінок "Як мотивувати себе до звершень".

Тема 10. Формування спрямованості лідерів на успішну професійну діяльність

Обговорення теми, За мотивами кінематографу розібрати становлення лідерів.

Тема 11. Формування організаційно-управлінського (поведінкового) компонента лідерського потенціалу

Обговорення теми, Презентація власного бачення організаційно-управлінського компонента лідерського потенціалу з прикладами.

Тема 12. Формування емоційного компонента лідерського потенціалу

Обговорення теми, Тренінг щодо розвитку емоційного інтелекту.

Тема 13. Формування комунікативного компонента лідерського потенціалу

Обговорення теми.

Теми лабораторних робіт

–

Самостійна робота

Підготовка до практичних занять (вивчення лекційного матеріалу, підготовка есе), Підготовка та презентація реферату (тема вибирається зі списку).

Література та навчальні матеріали

1. Романовський О. Г. Педагогіка лідерства [Електронний ресурс] : монографія / О.Г. Романовський, В. Є. Михайличенко, Л. М. Грень ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2023. – 432 с. : іл. – Представлено: с. 5-8 ; с. 431. – Текст подано за рукописом автора. – URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/64389>

2. Психологія управлінської діяльності лідера : навч.-метод. посібник : для магістрів денної та заочної форми навч. спец. 8.18010013 "Педагогіка вищої школи" / О. Г. Романовський [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – 42 с.
3. Романовський О. Г. Педагогіка успіху : підручник / О. Г. Романовський, В. Є. Михайличенко, Л. М. Грень ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПІ", 2011. – 322 с.
4. Розвиток лідерського потенціалу національної гуманітарно-технічної та управлінської еліти : монографія / О. Г. Романовський [та ін.] ; ред.: О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : ФОП Мезіна, 2017. – 290 с.
5. Джим Коллінз «Від хорошого до величного» (Наш формат, 2017, пер. Оксана Савчин).
6. Андерс Еріксон «Шлях до вершини. Наукові поради про те, як досягнути професіоналізму» (Наш формат, 2018, пер. Наталя Кошманенко).
7. Брен Браун *"Наважся бути лідером: Відважна робота. Важкі розмови. Цілі серця"*.
8. Bridges W., Mitchel S. Leading Transition: A New Model for Change. New York : Jossey-Bass, 2002. URL: http://world.edu/wp-content/uploads/2012/10/WilliamBridgesTransitionandChangeModel_000.pdf
9. Воронкова В.Г. Управління людськими ресурсами: філософські засади. URL: http://pidruchniki.com/10290228/menedzhment/osoblivosti_mehanizmu_formuvannya_pozitivnoyi_korporativnoyi_kulturi_organizatsiyi

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Система оцінювання передбачає виставлення оцінок за усіма формами проведення занять. Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитись у таких формах: 1. Поточне оцінювання роботи студентів у процесі практичних занять. 2. Проведення проміжного контролю. 3. Проведення модульного контролю. Поточне оцінювання має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є: 1) активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять; 2) виконання проміжного контролю; 3) виконання модульного контрольного завдання.

Контроль виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях: оцінювання проводиться за 5-бальною шкалою за критеріями: 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни; 3) ознайомлення з рекомендованою літературою та сучасною літературою з питань, що розглядаються; 4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні завдань, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, завдань, винесених на розгляд в аудиторії; 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінка "відмінно" ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді до всіх п'яти зазначених критеріїв. Відсутність будь-якої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів. При оцінюванні практичних завдань увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Модульний контроль здійснюється та оцінюється за допомогою проведення контрольної роботи за всіма темами дисципліни.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середня з кількох складових, що враховує оцінки кожного виду контролю (дві оцінки за результатами поточного модульного контролю, оцінку за реферат і відповідь на екзамені).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Завідувач кафедри
Ніна ПІДБУЦЬКА

12.06.25

Гарант ОП
Ольга ГРИБКО

12.06.25